

**Notitie : Quicksan flora en fauna ruimtelijke
ontwikkeling Peperstraat 6-8 te
Oirschot**

Datum : 5 december 2016
Opdrachtgever :
Projectnummer : 211x08890
Opgesteld door : Ineke Kroes
Gecontroleerd :
door

Er zijn plannen om een herinrichting te realiseren op een strook groen tussen de Peperstraat 6 en 8 te Oirschot. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is t/m 31 december 2016 in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Per 1 januari 2017 worden deze twee wetten samen met de Boswet, samengevoegd tot de Wet Natuurbescherming (Wnb), die eveneens gebaseerd is op de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet/ Wet Natuurbescherming

De Natuurbeschermingswet, en ook de vanaf 1 januari 2017 geldende Wet Natuurbescherming, heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk-kerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig. Dit blijft onveranderd van kracht onder de nieuwe wetgeving.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit het Brabants Natuurnetwerk (voormalig EHS) en Groenblauwe Mantel zij ruimtelijk vastgelegd in de hernieuwde Verordening Ruimte 2014. Het Brabants Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuwe aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarische natuurbeheer behoren tot het Brabants Natuurnetwerk. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en Faunawet/ Wet Natuurbescherming

De Flora- en Faunawet, en ook de komende Wet Natuurbescherming, heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet, art 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. Onder de Wet Natuurbescherming blijft de zorgplicht onveranderd van kracht.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet onder de Flora en faunawet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels.

Voor de Wet Natuurbescherming moet vanaf 2017 bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet Natuurbescherming, de door de betreffende provincie gekozen soorten uit het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en met alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Het is per november 2016 nog niet duidelijk hoe de Wet Natuurbescherming omgaat met deze indeling, vooralsnog moet ervan uitgegaan worden, dat deze indeling gehandhaafd blijft.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 5 december 2016 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

De beschrijving van het plangebied omvat de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie.

Ligging van het plangebied

Het plangebied bevindt zich aan de Peperstraat, tussen nr. 6 en 8, en ligt ten noordoosten van de bebouwde kom, in het buitengebied van de Gemeente Oirschot. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 149.191, Y= 391.871. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en globaal weergegeven met een rode omkadering op de topografische kaart (figuur 2).

Huidige situatie

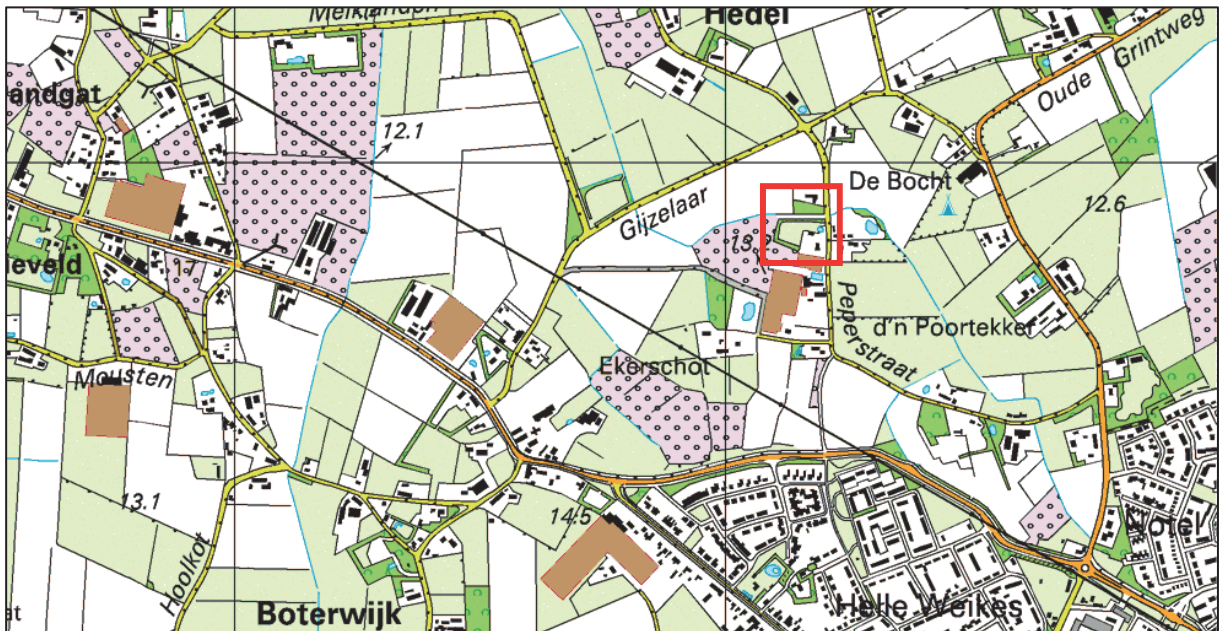
Het plangebied aan de Peperstraat tussen nr. 6 en nr. 8 ligt ten noordoosten van de bebouwde kom in het buitengebied van de gemeente Oirschot. Het plangebied wordt omgeven door in agrarische gebruik zijnde velden en akkerlanden en open (graas)weiden. Rondom het plangebied zijn opgaande beplantingen (o.a. een rij knotwilgen met braam als onderbegroeiing) langs de wegen en sloten aanwezig. Het plangebied wordt ten noorden, oosten en zuiden begrensd door de bebouwde percelen aan de Peperstraat nr. 8, nr. 7 en nr. 6. Ten westen wordt het perceel door een niet permanent waterhoudende sloot van de achtergelegen agrarische akker gescheiden. Het plangebied wordt rondom aan de noord-, oost- en westzijde begrensd door verschillende types sloten en greppels. De ligging en globale begrenzing van het plangebied zijn te zien in de onderstaande afbeelding (figuur 1 en 2).

De afbeeldingen (figuur 3 t/m 8) geven een impressie van het plangebied.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Figuur 1: Luchtfoto plangebied (rood omlijnd).

Figuur 2: Topografische kaart plangebied

Figuur 3: Overzicht plangebied, gezien vanaf de Peperstraat. De woning met adres Peperstraat 6 op de achtergrond.

Figuur 4: Slootje tussen het plangebied (links) en de Peperstraat (rechts), met op de achtergrond een dam die als toegang dient voor het plangebied.

Figuur 5: Rij knotwilgen langs de noordgrens van het plangebied.

Figuur 6: De grens van het plangebied, aan de noordkant. Langs de rij knotwilgen, die de grens vormen ligt een onverhard pad, met daarnaast een waterhoudense sloot. Dit pad en de sloot horen niet tot het plangebied.

Figuur 7: Overzicht van het westelijk deel van het plangebied, wat deels ligt achter het adres Peperstraat 6. Foto genomen in zuidelijke richting.

Figuur 8: Overzicht van het westelijk deel van het plangebied, wat deels ligt achter het adres Peperstraat 6. Foto genomen in oostelijke richting.

Toekomstige (geplande) situatie

Binnen het plangebied zal een nieuwe woning gerealiseerd worden. Het betreft een ruimte-voor-ruimte woning waarvoor de betreffende bouwtitel is aangekocht. Voor de realisatie van deze woning zal grasvegetatie verdwijnen. De rij knotwilgen zal intact blijven en ook de sloot zal intact blijven. Er zal grondverzet plaatsvinden.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen ligt op 4.0 kilometer afstand. Gezien de afstand tot dit Natura 2000-gebied en de aard van de ontwikkeling zijn significante effecten op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft derhalve verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet, of de nieuwe Wet Natuurbescherming.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten het Brabants Natuurnetwerk, de Groenblauwe Mantel of het attentiegebied ecologische hoofdstructuur. Negatieve effecten op planologisch beschermde gebieden (het Brabants Natuurnetwerk, de Groenblauwe Mantel en het attentiegebied) worden uitgesloten. In de planvorming hoeft verder geen rekening gehouden te worden met planologisch beschermde gebieden.

Toetsing Soortbescherming

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen binnen het plangebied. Vanuit de omgeving zijn er waarnemingen bekend van diverse beschermde soorten vaatplanten, waaronder Steenanjer, tongvaren, veldsalie, waterdrieblad en wilde marjolein (FFwet tabel 2, Geen aangewezen bescherming Wnb). Het plangebied waar de ingreep plaatsvindt, bestaat uit een intensief beheerd grasland, wat zichtbaar regelmatig gemaaid wordt. Dit beheer maakt dat de aanwezigheid van steenanjer, veldsalie en wilde marjolein redelijkerwijze uitgesloten kan worden. Er zijn geen gebouwen of stenige plaatsen op het terrein, wat de aanwezigheid van de tongvaren uitsluit. Waterdrieblad zou mogelijkwijze in de sloot kunnen voorkomen. De sloot blijft echter intact. Negatieve effecten op beschermde vaatplanten wordt redelijkerwijze op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 zoals o.a. veldmuis, huisspitsmuis en konijn kunnen mogelijk wel van het plangebied gebruik maken. Tijdens het veldbezoek zijn er binnen het plangebied geen sporen van beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen. In de wal langs de onverharde weg, achter de rij knotwilgen, is een konijnenhol aangetroffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling.

Het voorkomen van eekhoorn en steenmarter (tabel 2 FFwet, Bijlage A Wnb) zijn uit de directe omgeving bekend. Tijdens het veldbezoek zijn er binnen het plangebied en in de directe omgeving geen verblijfplaatsen en/of sporen van eekhoorn of steenmarter aangetroffen. Het plangebied, een grasland, biedt geen mogelijkheden voor vaste rust- of verblijfplaatsen, en geen geschikt foerageergebied voor de eekhoorn of steenmarter. Negatieve effecten op zwaardere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden hiermee uitgesloten.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger (tabel 3 FFwet, Bijlage IV HR, Wnb). Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid

van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Er zijn geen gebouwen die mogelijkheden geven als vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen. In de rij knotwilgen zitten eventuele mogelijke spleten of holtes te laag, om geschikt te zijn als vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen. De rij kan echter wel dienen als vliegroute, en met het water aan de noordzijde als foerageergebied. De rij knotwilgen blijft echter intact. Er gaat geen vliegroute of foerageergebied verloren.

De begroeiing aan de rand van het plangebied kan mogelijk onderdeel uitmaken van vliegroutes en/of foerageergebied voor vleermuizen. Ook de houtwal aan de westkant van het plangebied (zie fig. 7) kan dienen als vliegroute. Ook deze houtwal blijft intact. Met de planontwikkeling gaan geen vaste rust- of verblijfplaatsen, essentieel foerageergebied en/of vliegroute verloren. Negatieve effecten voor vleermuizen worden redelijkerwijze uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en nabij het plangebied enkele vogelsoorten waargenomen waaronder enkele een roodborstje en een ekster. Binnen het plangebied biedt de begroeiing in de houtwal en de rij knotwilgen met braam als onderbegroeiing, geschikte nestlocaties voor broedvogels. Er zijn tijdens het veldbezoek echter geen nesten van broedvogels aangetroffen.

Waarnemingen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) zoals slechtvalk, havik, roek, huismus en gierzwaluw zijn bekend nabij het plangebied. Nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals (grote) takkennesten waar roofvogels en roek in kunnen broeden of nestlocaties van huismus of gierzwaluw zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen binnen het plangebied.

Het plangebied is mogelijk in geringe mate geschikt als leefgebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, met name voor roofvogels. Echter, er verdwijnt door de ingreep slechts een kleine oppervlakte. Daarnaast is er voor deze soorten in de omgeving ruim voldoende leefgebied aanwezig. Er verdwijnt door deze ingreep geen essentieel leefgebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. De gunstige staat van instandhouding van deze vogelsoorten komt door de ingreep niet in gevaar.

Effectenbeoordeling

Met de planontwikkeling gaat geen leefgebied verloren van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Negatieve effecten voor vogels met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.

Door werkzaamheden in de directe omgeving van begroeiing en bomen kan verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door voor aanvang van werkzaamheden te inspecteren op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, wordt de kans op negatieve effecten voor vogels sterk verminderd.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied zijn geen sporen gevonden van beschermde vissen, amfibieën of reptielen. Vanuit de omgeving zijn ook geen waarnemingen bekend van beschermde vissen of amfibieën. Het grootste deel van de grasvegetatie blijft intact. De sloten blijven intact. Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (tabel 1 soorten). Het plangebied biedt, gezien het intensief beheer, geen geschikt landha-

bitat voor amfibieën. Negatieve effecten op beschermde vissen en amfibieën worden om die reden binnen het plangebied redelijkerwijze uitgesloten. In de omgeving is de strenge beschermde hazelworm (tabel 3 FFwet, Bijlage A Wnb) bekend. Binnen het plangebied is echter geen geschikt leefgebied voor de hazelworm of andere beschermde reptielen aanwezig, door de afwezigheid van bos- en heidegebieden, struwelen of houtwallen met geschikte plaatsen om te zonnen. Negatieve effecten voor reptielen zijn redelijkerwijze uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelde diersoorten. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde ongewervelde diersoorten vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uitgesloten.

Conclusie en aanbevelingen

- Diverse algemeen beschermde soortgroepen, zoals grondgebonden zoogdieren (b.v. konijn, huisspitsmuis, veldmuis etc.) amfibieën en reptielen (gewone pad, bastaardkikker etc.) kunnen van het plangebied gebruik maken. Voor de genoemde soorten van FFwet, tabel 1 en Wnb Bijlage A met provinciale vrijstelling, geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet en een provinciale vrijstelling Wnb, bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied zijn enkele broedende vogels te verwachten in de aanwezige bomen, en overige begroeiing. Door werkzaamheden buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door voor aanvang van werkzaamheden te inspecteren op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, wordt de kans op negatieve effecten voor vogels sterk verminderd.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaardere beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vissen, reptielen, amfibieën en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Voor vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, reptielen, amfibieën en ongewervelden zijn er geen specifieke maatregelen nodig.